

# **Przewodnik po obowiązujących przepisach w obszarze zielonych zamówień publicznych**



**Urząd Zamówień Publicznych**

**2021 r.**

## SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
1. Efektywność energetyczna a zamówienia publiczne.....	3
2. Efektywność energetyczna biurowego sprzętu komputerowego .....	8
3. Efektywność energetyczna w budownictwie .....	10
4. Etykietowanie produktów związanych z energią .....	13
5. Etykietowanie opon .....	17
6. Pozacenowe środowiskowe kryteria oceny ofert przy zakupie pojazdów transportu drogowego .....	20
7. Metoda kalkulacji LCC dla budynków .....	22
8. Unijne oznakowanie ekologiczne.....	23
9. Środki zarządzania środowiskowego w kontekście systemu EMAS.....	26
10. Elektromobilność .....	28
11. Zagospodarowanie odpadów.....	30
12. Unijne logo produkcji ekologicznej.....	32

## Wprowadzenie

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestię sposobu prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jest ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129), która wraz z towarzyszącymi jej aktami wykonawczymi kształtuje procedurę zakupu dóbr, usług oraz robót budowlanych.

Zamawiający powinni przy tym pamiętać, iż istnieje szereg kierunkowych aktów prawnych, które tworzą określone obowiązki po stronie zamawiających, mimo iż bezpośrednio nie regulują tematyki zamówień publicznych. Dotyczy to przede wszystkim aktów prawnych z obszaru zielonych zamówień publicznych. Ponadto, należy wyróżnić unijne i krajowe regulacje prawne, które wprowadzają określone instrumenty (jak np. etykiety energetyczne, czy etykietę ekologiczną) ułatwiające zamawiającym uwzględnianie, na zasadzie fakultatywności, aspektów środowiskowych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

### 1. Efektywność energetyczna a zamówienia publiczne

**Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej**<sup>1</sup> jest krajowym aktem prawnym, który w sposób horyzontalny określa jakie parametry techniczne mają spełniać zamawiane w ramach zamówień publicznych produkty oraz jakim warunkom technicznym muszą odpowiadać nabywane, wynajmowane lub użytkowane przez sektor publiczny budynki. Ustawa transponowała do krajowego ustawodawstwa przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE<sup>2</sup>.

Mimo iż dyrektywa 2012/27/UE nakłada określone obowiązki w zakresie efektywności energetycznej jedynie na instytucje rządowe, krajowe regulacje rozszerzyły obowiązek nabywania produktów, usług i budynków o bardzo dobrej charakterystyce energetycznej na organy władzy publicznej<sup>3</sup>, do których zalicza się m.in. **organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały**. Organy władzy publicznej są zobowiązane do:

- nabywania efektywnych energetycznie produktów lub
- zlecania usług, których wykonanie związane jest ze zużyciem energii,

---

<sup>1</sup> Dz. U. z 2021 r., poz. 468.

<sup>2</sup> Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012 r., str. 1, z późn. zm.

<sup>3</sup> Na podstawie art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz.305).

- nabywania lub wynajmowania efektywnych energetycznie budynków lub ich części, które spełniają co najmniej wymagania minimalne w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane<sup>4</sup>, lub
- w użytkowanych budynkach należących do Skarbu Państwa poddawanych przebudowie, zapewnienia wypełnienia zaleceń, o których mowa w art. 10 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz. U. z 2020 r. poz. 213 i 471)<sup>5</sup>, lub
- realizowania innych środków poprawy efektywności energetycznej w zakresie charakterystyki energetycznej budynków.

Zobowiązanie organów władzy publicznej do podjęcia określonych działań służących poprawie efektywności energetycznej stosuje się do zamówień publicznych na dostawy, usługi lub roboty budowlane, których wartość jest równa lub przewyższa unijne kwoty progowe. Aktualne kwoty progowe określa *rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/1828 z dnia 30 października 2019 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów dotyczących zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane oraz konkursów*<sup>6</sup>.

Ustawa doprecyzowuje przy tym wymogi stawiane produktom i usługom nabywanym przez organy władzy publicznej<sup>7</sup>. Muszą one odpowiadać następującym parametrom:

- dla produktów związanych z energią - kryterium zaliczania do najwyższej klasy efektywności energetycznej jaka jest możliwa do osiągnięcia – w przypadku produktów związanych z energią, określonych w aktach delegowanych w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią (Dz. U. z 2020 r. poz. 378);
- dla produktów związanych z energią nieobjętych etykietami energetycznymi - wymagania w zakresie poziomów referencyjnych efektywności energetycznej ustalone na podstawie rozporządzeń Komisji UE w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla

<sup>4</sup> Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065).

<sup>5</sup> Zalecenia zawarto w świadectwie charakterystyki energetycznej, które określają zakres i rodzaj robót budowlano-instalacyjnych poprawiających charakterystykę energetyczną budynku lub części budynku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz. U. poz. 376 z późn. zm.).

<sup>6</sup> Równowartość unijnych kwot progowych została określona w obwieszczeniu Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 1 stycznia 2021 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów (M. P. poz. 11).

<sup>7</sup> Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. z 2021 r., poz. 468), art. 8 ust. 4.

produktów związanych z energią (Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009, str. 10, z późn. zm.), w których określono wymogi dotyczące ekoprojektu na mocy dyrektywy 2009/125/WE;

- dla biurowego sprzętu komputerowego - wymogi efektywności energetycznej co najmniej odpowiadające wymaganiom wymienionym w umowie między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urzędów biurowych (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2013 r., str. 7);
- dla opon - kryterium posiadania najwyższej klasy efektywności paliwowej

– przy założeniu, że zostanie zachowana zgodność z kryteriami opłacalności i technicznej przydatności oraz będzie to ekonomicznie uzasadnione.

Wymogi w zakresie parametrów technicznych związanych z efektywnością energetyczną zamawiający wskazują przede wszystkim w ramach **opisu przedmiotu zamówienia**. Mogą opcjonalnie zdecydować o przypisaniu produktom spełniającym ww. wymogi efektywności energetycznej odpowiednio wysokiej wagi (punktacji) w ramach **kryteriów oceny ofert**, co przełoży się na charakter udzielanego zamówienia.

Zamawiający muszą przy tym pamiętać, aby doprecyzować jakie dokumenty wykonawcy mają przedłożyć w postępowaniu o udzielenie zamówienia celem potwierdzenia spełnienia przez oferowane roboty budowlane, dostawy lub usługi wymagań określonych przez zamawiającego. Zamawiający wskazuje wymagane przedmiotowe środki dowodowe w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia. W odniesieniu do biurowego sprzętu komputerowego, zamawiający może określić wymagania techniczne sprzętu IT w oparciu o poziomy referencyjne wskazane w obowiązujących specyfikacjach technicznych amerykańskiego programu Energy Star. Europejska wersja programu została zakończona z dniem 20 lutego 2018 r. wraz z wygaśnięciem przedmiotowej umowy pomiędzy rządem Stanów Zjednoczonych a Unią Europejską.

W przypadku produktów związanych z energią, dla których w formie aktów delegowanych Komisji Europejskiej przyjęta została etykieta energetyczna, na potwierdzenie osiągnięcia przez te produkty najwyższych poziomów w zakresie efektywności energetycznej, zamawiający mogą żądać przedłożenia odpowiedniej etykiety energetycznej. Z kolei w przypadku produktów, dla których nie wydano etykiet energetycznych, a wymagania w zakresie poziomów referencyjnych efektywności energetycznej określono w rozporządzeniach Komisji UE wydanych na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią<sup>8</sup>, odpowiednim środkiem dowodowym będzie certyfikat zgodności CE potwierdzający spełnianie przez wyrób wymagań zharmonizowanych norm.

---

<sup>8</sup> Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009 r., str. 10, z późn. zm.

W odniesieniu do ogumienia dla pojazdów transportu drogowego, analogicznie jak w przypadku produktów związanych z energią, zamawiający może wymagać przedłożenia stosownej etykiety, która stanowić będzie potwierdzenie klasy efektywności paliwowej opon.

Należy przy tym podkreślić, iż wymogi w zakresie charakterystyki energetycznej dotyczą nie tylko produktów nabywanych przez organy władzy publicznej, ale również produktów wykorzystywanych na potrzeby realizacji zamówienia. Udzielając zamówienia publicznego, którego przedmiotem są usługi, organy władzy publicznej zobowiązują wykonawcę tej usługi do stosowania efektywnych energetycznie produktów, o ile na potrzeby realizacji usługi wykonawcy nabyli oni nowe produkty. W takim przypadku zamawiający określając na podstawie art. 96 ustawy Pzp **środowiskowe wymagania związane z realizacją zamówienia** doprecyzowują odpowiednie poziomy efektywności energetycznej produktów wykorzystywanych na etapie realizacji zamówienia.

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej utrzymała przy tym w mocy regulacje z poprzedniego stanu prawnego<sup>9</sup>, nakładające na jednostki sektora publicznego obowiązek podjęcia określonych działań w zakresie efektywności energetycznej. Ustawa zobowiązuje jednostki sektora publicznego w ramach realizacji swoich zadań do stosowania co najmniej jednego ze środków poprawy efektywności energetycznej, do których zalicza się:

- realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- nabycie urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji albo ich wymianę lub modernizację;
- realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego<sup>10</sup>;

Jako dodatkowy środek poprawy efektywności energetycznej, ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej wprowadziła:

- wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego zgodnie z unijnym rozporządzeniem nr 1221/2009, potwierdzone uzyskaniem wpisu do rejestru EMAS<sup>11</sup>.

W późniejszym okresie, wykaz środków poprawy efektywności energetycznej dodatkowo uzupełniono o:

- realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej

---

<sup>9</sup> Wprowadzone *ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej* (Dz. U. nr 94 poz. 551), która to transponowała do krajowego ustawodawstwa Dyrektywę 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/76/EWG (Dz. Urz. WE L 114 z 27.4.2006 r., str. 64, z późn. zm.).

<sup>10</sup> W rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2020 r. poz. 22, 284, 412 i 2127 oraz z 2021 r. poz. 11).

<sup>11</sup> O którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ek zarządzenia i audytu (EMAS) (Dz. U. z 2020 r. poz. 634).



ewidencji emisyjności budynków.

Jednostki sektora publicznego mogą realizować środki poprawy efektywności energetycznej w ramach prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

W celu nabycia nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji, zamawiający mogą ustanowić odpowiednie wymogi w ramach **opisu przedmiotu zamówienia** (np. wskazując minimalną klasę energetyczną, której wymogi muszą spełniać oferowane przez wykonawców produkty) lub **kryteriów oceny ofert** (np. przyznanie dodatkowych punktów/ wagi produktom o wyższej klasie efektywności energetycznej od tej wskazanej przez zamawiającego w opisie przedmiotu zamówienia).

W przypadku przedsięwzięcia termomodernizacyjnego realizowanego w oparciu o przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający może w **opisie przedmiotu zamówienia** określić m.in. minimalne parametry techniczne stosowanych wyrobów budowlanych. **Kryteria oceny ofert** mogą z kolei przyznawać dodatkowe punkty wykonawcom, którzy zaoferują realizację działań termomodernizacyjnych z wykorzystaniem produktów spełniających wyższe standardy (np. wyższy wskaźnik izolacyjności termicznej okna będzie dodatkowo punktowany).

Dążąc do uzyskania lepszych efektów związanych z poprawą energochłonności, działania termomodernizacyjne mogą być realizowane w ramach umowy o efekt energetyczny w oparciu o partnerstwo publiczno- prywatne. Przedmiotem partnerstwa publiczno- prywatnego jest wspólna realizacja przedsięwzięcia oparta na podziale zadań i ryzyk pomiędzy podmiotem publicznym i partnerem prywatnym. W zależności od formy wynagrodzenia partnera prywatnego, do jego wyboru i umowy o partnerstwie publiczno- prywatnym mogą być stosowane przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych. W takim przypadku w **opisie przedmiotu zamówienia**, zamawiający może określić pożądane minimalne poziomy oszczędności zużycia ciepła na cele grzewcze (bez ciepłej wody użytkowej) oraz oszczędności zużycia energii elektrycznej na oświetlenie. W ramach **kryteriów oceny ofert**, dodatkowe punkty zamawiający przyzna tym wykonawcom, którzy zaoferują dalsze oszczędności w zużyciu energii cieplnej i elektrycznej.

## 2. Efektywność energetyczna biurowego sprzętu komputerowego



Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie unijnego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych<sup>12</sup> ustanowiło zasady znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych dla Unii Europejskiej.

Rozporządzenie jest aktem prawa wtórnego UE o zasięgu ogólnym, który nie wymaga transpozycji do krajowego ustawodawstwa. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich<sup>13</sup>.

Rozporządzenie stanowiło uzupełnienie zawartej między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską umowy w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych, która to w załączniku C określała specyfikacje techniczne dla wybranych grup produktów z kategorii biurowego sprzętu komputerowego.

W art. 6 par. 1 ww. Rozporządzenia zawarto zobowiązanie względem centralnych organów rządowych do zakupu biurowego sprzętu komputerowego spełniającego wymagania w zakresie efektywności energetycznej co najmniej równorzędnych wymogom ustanowionym w ramach specyfikacji technicznych Energy Star. Takie zobowiązanie znalazło zastosowanie do zamówień publicznych na dostawy o wartości równej lub przekraczającej unijne kwoty progowe. W przepisach tych podkreślono również, iż zobowiązanie nałożone na centralne organy rządowe dotyczy okresu obowiązywania *Umowy w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych*.

Umowa w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych wygasła z dniem 20 lutego 2018 r. Mimo iż *rozporządzenie nr 106/2008* utrzymało swoją moc obowiązującą, należy przyjąć, iż przewidziane w nim zobowiązanie względem centralnych organów rządowych zostało uchylone.

Ponadto, wraz z wygaśnięciem *Umowy w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych*, począwszy od dnia 20 lutego 2018 r. przestały być aktualizowane unijne wykazy produktów biurowego sprzętu komputerowego spełniających wymogi techniczne w ramach europejskiego programu Energy Star<sup>14</sup>.

<sup>12</sup> Dz. Urz. UE L 39 z 13.2.2008 r., str. 1, z późn. zm.

<sup>13</sup> Art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

<sup>14</sup> Dedykowana unijnemu programowi Energy Star domena internetowa: <http://www.eu-energystar.org> została wyłączona. Obecnie, informacje dot. wygasłego programu oraz archiwalne już wykazy efektywnego energetycznie biurowego sprzętu komputerowego dostępne są pod linkiem: [https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-products/energy-star\\_en#archive](https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-products/energy-star_en#archive).



Wygaśnięcie ww. umowy nie oznacza jednak końca programu Energy Star, który opracowany został w Stanach Zjednoczonych. Program nadal funkcjonuje m.in. na rynku amerykańskim, mając przy tym zastosowanie do znacznie większej gamy produktów. Amerykańska strona programu (<https://www.energystar.gov>) oferuje dostęp do aktualnych specyfikacji technicznych (<https://www.energystar.gov/products/spec>) określających obowiązujące wymogi w zakresie efektywności energetycznej dla określonych grup produktowych, a także zawiera wykazy produktów je spełniających.

**Aktualne specyfikacje techniczne dla poszczególnych typów biurowego sprzętu komputerowego w ramach amerykańskiego programu Energy Star:**

specyfikacja dla wyświetlaczy (wersja 8.0) – wejście w życie 28 stycznia 2020 r.

specyfikacja dla komputerów (wersja 8.0) - wejście w życie 15 października 2020 r.

specyfikacja dla urządzeń do przetwarzania obrazu (wersja 3.0) – wejście w życie 11 października 2019 r.

specyfikacja dla zasilaczy bezprzerwowych (wersja 2.0) – wejście w życie 1 stycznia 2019 r.

specyfikacja dla serwerów korporacyjnych (wersja 3.0) – wejście w życie 17 czerwca 2019 r.

Mimo braku prawnego zobowiązania, zamawiający w ramach zamówień publicznych mogą nadal korzystać z oznakowania Energy Star, stosując wartości graniczne parametrów dot. efektywności energetycznej, które określono w specyfikacjach technicznych przyjętych w ramach amerykańskiego programu Energy Star.

W ramach zamówień publicznych, w **opisie przedmiotu zamówienia** można określić wymogi w zakresie efektywności energetycznej biurowego sprzętu komputerowego odnosząc się przykładowo do wartości granicznych ujętych w aktualnych dedykowanych specyfikacjach technicznych programu Energy Star. Można również w OPZ przyjąć niższe parametry techniczne zamawianych produktów, pamiętając przy tym aby w ramach **kryteriów oceny ofert** odpowiednio wysoką wagę przypisać produktom spełniającym co najmniej wymogi określone w specyfikacjach programu Energy Star, co skutkować będzie nabyciem efektywnego energetycznie biurowego sprzętu komputerowego.

W związku z wygaśnięciem europejskiej wersji programu Energy Star zamawiający nie powinni bezpośrednio odwoływać się do tej etykiety czy to w ramach opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert, czy też w wymaganiach dotyczących realizacji zamówienia. Mogłoby to zostać uznane za nieuzasadnione ograniczenie konkurencji w ramach postępowania o udzielenie zamówienia.

Na potwierdzenie spełniania przez oferowany biurowy sprzęt komputerowy odpowiednich wymogów w zakresie efektywności energetycznej zgodnych z programem Energy Star, wykonawcy mogą z kolei wykazać figurowanie sprzętu IT w amerykańskich wykazach Energy Star: [https://www.energystar.gov/products/office\\_equipment](https://www.energystar.gov/products/office_equipment). Należy jednak pamiętać, iż wykazy te obejmują jedynie produkty wprowadzone do obrotu na rynek

amerykański, niezależnie od tego, czy zostały wprowadzone do obrotu na rynku unijnym. Alternatywnym środkiem dowodowym będzie dokumentacja techniczna producenta.

### 3. Efektywność energetyczna w budownictwie

**Ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków**<sup>15</sup> transponowała do prawa krajowego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków<sup>16</sup>.

Ustawa określa m.in. sposób opracowania krajowego planu działań mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii. W celu wypełnienia nałożonego na państwa członkowskie obowiązków, w świetle których:

- po dniu 31 grudnia 2018 r. nowe budynki zajmowane przez władze publiczne oraz będące ich własnością mają stanowić budynkami o niemal zerowym zużyciu energii, oraz
- do dnia 31 grudnia 2020 r. wszystkie nowe budynki były budynkami o niemal zerowym zużyciu energii

w „Krajowym planie działań mającym na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii”<sup>17</sup> wprowadzono definicję budynku o niskim zużyciu energii oraz określono jego wymogi techniczne.

Za budynek o niskim zużyciu energii należy uznać budynek spełniający wymogi związane z oszczędnością energii i izolacyjnością cieplną zawarte w przepisach techniczno-budowlanych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – *Prawo budowlane*, tj. w szczególności dział X oraz załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Określone w przepisach najwyższe parametry techniczne stanowią od 1 stycznia 2021 r. powszechnie obowiązujący standard. Należy przy tym podkreślić, iż przepisy techniczno-budowlane wskazują jedynie poziom wymagań minimalnych. Możliwe jest zatem ustanowienie jeszcze lepszych parametrów, bardziej korzystnych pod względem efektywności energetycznej.

Przez wymagania minimalne rozumie się m.in.:

- zapewnienie wartości wskaźnika EP [kWh/(m<sup>2</sup>rok)], określającego roczne obliczeniowe zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania, wentylacji, chłodzenia oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej, a w przypadku budynków użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, gospodarczych i magazynowych - również do oświetlenia wbudowanego, obliczonej

<sup>15</sup> Dz. U. z 2021 r. poz. 497.

<sup>16</sup> Dz. Urz. UE L 153 z 18.6.2010 r., str. 13, z późn. zm.

<sup>17</sup> Uchwała Nr 91 Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie przyjęcia „Krajowego planu mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii” (M.P. poz. 614).

według przepisów dotyczących metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynków, mniejszej od wartości granicznych określonych w rozporządzeniu,

- spełnienie wymagań izolacyjności cieplnej dla przegród oraz wyposażenia technicznego budynku określonych w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia.

Wymagania minimalne dla częściowej maksymalnej wartości wskaźnika EP na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej ( $EP_{H+W}$ ), częściowej maksymalnej wartości wskaźnika EP na potrzeby chłodzenia ( $\Delta EP_C$ ) oraz częściowej maksymalnej wartości wskaźnika EP na potrzeby oświetlenia ( $\Delta EP_L$ ) zostały określone w § 329 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065).

Tabela: częściowa maksymalna wartość wskaźnika EP na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej

Rodzaj budynku	Częstkowe maksymalne wartości wskaźnika $EP_{H+W}$ na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej [kWh/(m <sup>2</sup> ? rok)]
	od 1 stycznia 2021 r.
Budynek użyteczności publicznej:	
a) opieki zdrowotnej	<b>190</b>
b) pozostałe	<b>45</b>
Budynek gospodarczy, magazynowy i produkcyjny	<b>70</b>

Z kolei wartości minimalne dla współczynnika przenikania ciepła ścian, dachów, stropów i stropodachów dla wszystkich rodzajów budynków oraz wartości minimalne dla współczynnika przenikania ciepła okien, drzwi balkonowych i drzwi zewnętrznych określono w tabelach załącznika 2 do ww. rozporządzenia.

Tabela: Współczynnik przenikania ciepła  $U_{C(max)}$  [ $W/(m^2-K)$ ] dla ściany zewnętrznej oraz dachów, stropodachów i stropów pod nieogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami

<b>Współczynnik przenikania ciepła <math>U_{C(max)}</math> [<math>W/(m^2-K)</math>]</b>	
<b>Harmonogram</b>	<b>od 1 stycznia 2021 r.</b>
<b>Ściany zewnętrzne:</b>	
a) przy $t_i \geq 16^\circ C$	<b>0,20</b>
b) przy $8^\circ C \leq t_i < 16^\circ C$	<b>0,45</b>
c) przy $t_i < 8^\circ C$	<b>0,90</b>
<b>Dachy, stropodachy i stropy pod nieogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami:</b>	
a) przy $t_i \geq 16^\circ C$	<b>0,15</b>
b) przy $8^\circ C \leq t_i < 16^\circ C$	<b>0,30</b>
c) przy $t_i < 8^\circ C$	<b>0,70</b>

Ustawa o charakterystyce energetycznej budynków nie odnosi się w swoich przepisach bezpośrednio do zamówień publicznych. Podmioty publiczne realizując w ramach zamówień publicznych inwestycje budowlane określają w **opisie przedmiotu zamówienia** obowiązujące w danym okresie minimalne parametry techniczne dla nowych budynków lub obiektów poddawanych renowacji, co determinuje ich charakterystykę energetyczną. Zgodnie z art. 103 ust. 1 ustawy Pzp, zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych. Jeżeli przedmiot zamówienia obejmuje zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego, w którym podaje się m.in. wymagania techniczne i materiałowe stawiane robotom budowlanym<sup>18</sup>.

Wymogi związane z oszczędnością energii i izolacyjnością cieplną określone dla „budynku o niskim zużyciu energii” stanowią już powszechnie obowiązujący standard. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie aby w zamówieniach na roboty budowlane organizowanych przez jednostki administracji publicznej stosować lepsze parametry techniczne dla obiektów budowlanych. Mniejsze zapotrzebowanie na energię pierwotną oraz mniejszy współczynnik przenikania ciepła względem obowiązującego standardu można określić już w ramach **opisu przedmiotu zamówienia**. Wówczas wszystkie oferty będą musiały te wymogi uwzględnić. Decydując się na uwzględnienie obu wymogów w ramach **kryteriów oceny ofert**, dodatkowa punktacja zostanie przyznana tym ofertom, które gwarantują osiągnięcie przez budynki lepszych parametrów technicznych od obowiązujących standardów.

<sup>18</sup> Art. 103 ust. 2 i 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

#### 4. Etykietowanie produktów związanych z energią

Ustawa z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię<sup>19</sup> transponowała na gruncie krajowym przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią<sup>20</sup>, która to ustanowiła ramy dla harmonizacji krajowych przepisów dot. obowiązku zapewnienia informacji dla użytkownika końcowego.

W 2017 r. na szczeblu unijnym przyjęto **rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE<sup>21</sup>**, którego celem było ujednoczenie w ramach Unii Europejskiej wymogów względem etykietowania produktów związanych z energią i zapewnienie standardowych informacji o produkcie dotyczących efektywności energetycznej, zużycia energii i innych zasobów przez produkty podczas użytkowania oraz podawanie informacji dodatkowych o produktach. W świetle rozporządzenia, dostawcy<sup>22</sup> są zobowiązani do zapewnienia aby wprowadzane do obrotu produkty były opatrzone dokładnymi wydrukowanymi etykietami i kartami informacyjnymi produktu. Z kolei sprzedawcy mają obowiązek eksponować w widoczny sposób etykietę dostarczoną przez dostawcę oraz na wniosek udostępniać klientom kartę informacyjną produktu.

Zgodnie z rozporządzeniem, wszystkie produkty związane z energią otrzymają nową, zaktualizowaną etykietę obejmującą skalę od A (najbardziej wydajne) do G (najmniej wydajne). System ten zastąpi dotychczasowy system etykiet A+++ do G, który jest mniej efektywny ze względu na rozwój bardziej energooszczędnych produktów. Etykiety będące w użytku przed 1 sierpnia 2017 r., zostaną przez Komisję Europejską poddane zmianie skali dla zapewnienia zgodności z nowym rozporządzeniem.

Dotychczas na podstawie rozporządzenia 2017/1369 wydano następujące akty delegowane:

1. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2013 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **wyświetlaczy elektronicznych** i uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1062/2010 (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 1)
2. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2014 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **pralek i pralko-suszarek** dla gospodarstw domowych oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1061/2010 i dyrektywę Komisji 96/60/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 29)

<sup>19</sup> Obecna nazwa ustawy to: ustawa z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią (Dz. U. z 2020 r. poz. 378).

<sup>20</sup> Dz. Urz. UE L 153 z 18.6.2010 r., str. 1, z późn. zm. – dyrektywa została uchylona przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE

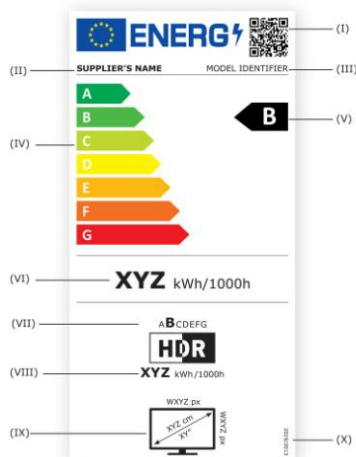
<sup>21</sup> Dz. Urz. UE L 198 z 28.7.2017 r., str. 1, z późn. zm.

<sup>22</sup> Tj. producenci z siedzibą w Unii Europejskiej, upoważnieni przedstawiciele producentów, którzy nie mają siedziby w UE lub importerzy, którzy wprowadzają produkt do obrotu w Unii Europejskiej.

3. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2015 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **źródeł światła** oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 874/2012 (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 68)
4. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2016 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **urządzeń chłodniczych** i uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1060/2010 (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 102)
5. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2017 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **zmywarek do naczyń** dla gospodarstw domowych oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1059/2010 (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 134)
6. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2018 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **urządzeń chłodniczych z funkcją sprzedaży bezpośredniej** (Dz. Urz. UE L 315 z 5.12.2019, str. 155)

**WAŻNE:** Powyższe rozporządzenia delegowane Komisji, za wyjątkiem rozporządzenia delegowanego Komisji nr 2019/2015, stosuje się od dnia 1 marca 2021 r. Jednak już od 1 listopada 2020 r. dostawcy większości ww. produktów byli zobowiązani dopilnować aby były one dostarczane wraz z etykietą w nowym, zmienionym formacie. Z kolei rozporządzenie dot. etykietowania energetycznego źródeł światła stosuje się od dnia 1 września 2021 r.

Przykład nowej etykiety dla wyświetlaczy elektronicznych<sup>23</sup>



<sup>23</sup> Załącznik III do rozporządzenia delegowane Komisji (UE) 2019/2013 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego wyświetlaczy elektronicznych i uchylającego rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1062/2010.



Na etykiecie wyświetlacza elektronicznego muszą znajdować się następujące informacje:

- I. kod QR;
- II. nazwa dostawcy lub jego znak towarowy;
- III. identyfikator modelu u dostawcy;
- IV. skala klas efektywności energetycznej od A do G;**
- V. klasa efektywności energetycznej ustalona zgodnie z załącznikiem II pkt B w przypadku stosowania P<sub>measured</sub>SDR;**
- VI. wyrażone w kWh na 1000h zużycie energii w trybie włączenia podczas odtwarzania treści w technologii SDR, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej;**
- VII. klasa efektywności energetycznej ustalona zgodnie z załącznikiem II pkt B w przypadku stosowania P<sub>measured</sub>HDR;**
- VIII. wyrażone w kWh na 1000h zużycie energii w trybie włączenia podczas odtwarzania treści w technologii HDR, w zaokrągleniu do najbliższej liczby całkowitej;**
- IX. przekątna widzialna ekranu w centymetrach i calach oraz wyrażona w pikselach rozdzielczość w poziomie i pionie;
- X. numer niniejszego rozporządzenia, czyli „2019/2013.”

Obowiązująca **ustawa z dnia 14 września 2012 r. o etykietowaniu energetycznym produktów związanych z energią (Dz. U. z 2020 r. poz. 378)** tworzy system kontroli etykietowania energetycznego produktów związanych z energią w celu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu lub oddawaniu do użytku produktów związanych z energią, które nie spełniają wymagań określonych w rozporządzeniu (UE) 2017/1369 lub aktach delegowanych. Przepisy ustawy stosuje się do produktów związanych z energią, dla których wymagania dotyczące sporządzania dokumentacji technicznej oraz stosowania etykiet i kart informacyjnych produktów określają akty delegowane Komisji Europejskiej.

Minister właściwy do spraw energii<sup>24</sup> ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wykaz aktów delegowanych.

Lista wskazana w obwieszczeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 lipca 2021 r. w sprawie wykazu aktów delegowanych M.P. 2021 r. poz. 749) obejmuje:

Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 626/2011 z dnia 4 maja 2011 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **klimatyzatorów** (Dz. Urz. UE L 178 z 06.07.2011, str. 1, z późn. zm.);

<sup>24</sup> Minister Klimatu i Środowiska kieruje działem administracji rządowej - energia, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 941).

- 2) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 392/2012 z dnia 1 marca 2012 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego **suszarek bębnowych dla gospodarstw domowych** (Dz. Urz. UE L 123 z 09.05.2012, str. 1, z późn. zm.);
- 3) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 811/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **ogrzewaczy pomieszczeń, ogrzewaczy wielofunkcyjnych, zestawów zawierających ogrzewacz pomieszczeń, regulator temperatury i urządzenie słoneczne oraz zestawów zawierających ogrzewacz wielofunkcyjny, regulator temperatury i urządzenie słoneczne** (Dz. Urz. UE L 239 z 06.09.2013, str. 1, z późn. zm.);
- 4) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 812/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **podgrzewaczy wody, zasobników ciepłej wody użytkowej i zestawów zawierających podgrzewacz wody i urządzenie słoneczne** (Dz. Urz. UE L 239 z 06.09.2013, str. 83, z późn. zm.);
- 5) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 65/2014 z dnia 1 października 2013 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **domowych piekarników i okapów nadkuchennych** (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2014, str. 1, z późn. zm.);
- 6) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 518/2014 z dnia 5 marca 2014 r. zmieniające rozporządzenia delegowane Komisji (UE) nr 1059/2010, (UE) nr 1060/2010, (UE) nr 1061/2010, (UE) nr 1062/2010, (UE) nr 626/2011, (UE) nr 392/2012, (UE) nr 874/2012, (UE) nr 665/2013, (UE) nr 811/2013 i (UE) nr 812/2013 w odniesieniu do etykietowania **produktów związanych z energią w internecie** (Dz. Urz. UE L 147 z 17.05.2014, str. 1, z późn. zm.);
- 7) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1254/2014 z dnia 11 lipca 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej **systemów wentylacyjnych przeznaczonych do budynków mieszkalnych** (Dz. Urz. UE L 337 z 25.11.2014, str. 27, z późn. zm.);
- 8) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2015/1094 z dnia 5 maja 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego **szaf chłodniczych lub mroźniczych** (Dz. Urz. UE L 177 z 08.07.2015, str. 2, z późn. zm.);
- 9) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2015/1186 z dnia 24 kwietnia 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykietowania energetycznego **miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń** (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 20, z późn. zm.);
- 10) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 2015/1187 z dnia 27 kwietnia 2015 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla **kotłów na paliwo stałe i zestawów zawierających kocioł na paliwa stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne** (Dz. Urz. UE L 193 z 21.07.2015, str. 43, z późn. zm.);
- 11) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2013 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **wyświetlaczy elektronicznych** i uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1062/2010 (Dz. Urz. UE L 315 z 05.12.2019, str. 1, z późn. zm.);
- 12) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2014 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **pralek i pralko-suszarek dla gospodarstw domowych** oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1061/2010 i dyrektywę Komisji 96/60/WE (Dz. Urz. UE L 315 z 05.12.2019, str. 29, z późn. zm.);

- 13) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2015 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **źródeł światła** oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 874/2012 (Dz. Urz. UE L 315 z 05.12.2019, str. 68, z późn. zm.);
- 14) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2016 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **urządzeń chłodniczych** i uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1060/2010 (Dz. Urz. UE L 315 z 05.12.2019, str. 102, z późn. zm.);
- 15) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2017 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **zmywarek do naczyń dla gospodarstw domowych** oraz uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1059/2010 (Dz. Urz. UE L 315 z 05.12.2019, str. 134, z późn. zm.);
- 16) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/2018 z dnia 11 marca 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 w odniesieniu do etykietowania energetycznego **urządzeń chłodniczych z funkcją sprzedaży bezpośredniej** (Dz. Urz. UE L 315 z 05.12.2019, str. 155, z późn. zm.)

Etykiety energetyczne mają na celu zapewnienie konsumentom odpowiedniego poziomu informacji o parametrach technicznych oferowanych produktów. Etykiety energetyczne mogą w ramach zamówień publicznych ułatwić zamawiającym określenie parametrów technicznych zamawianych produktów lub produktów wykorzystywanych na potrzeby realizacji zamówienia, jak i weryfikację produktów oferowanych przez wykonawców. Zamawiający może wykorzystać informacje prezentowane w formie etykiety energetycznej w ramach **opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert, czy też wymagań związanych z realizacją zamówienia.**

Zamawiający może wykorzystać etykiety energetyczne jako skuteczny **środek dowodowy**. W celu potwierdzenia, że oferowane przez wykonawców roboty budowlane, dostawy lub usługi odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego w odniesieniu do parametrów technicznych produktu wykorzystującego energię, zamawiający może żądać przedłożenia stosownej etykiety energetycznej lub karty produktu.

## 5. Etykietowanie opon

Analogicznie jak w przypadku produktów wykorzystujących energię, regulacje unijne wprowadziły etykietę dla opon. W świetle **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/740 z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych parametrów, zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1369 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1222/2009<sup>25</sup>** opony są klasyfikowane i etykietowane pod kątem efektywności paliwowej, przyczepności na mokrej nawierzchni, zewnętrznego hałasu toczenia, a także przyczepności na śniegu o przyczepności na lodzie,

Dostawcy zapewniają, aby do opon C1, opon C2 i opon C3 wprowadzanych do obrotu dołączano bezpłatnie:

<sup>25</sup> Dz. Urz. UE L 177 z 5.6.2020 r., str. 1 z późn. zm.

- w przypadku każdej pojedynczej opony – etykietę opony, w formie naklejki, zawierającą informacje i klasę dla każdego z parametrów, oraz kartę informacyjną produktu; lub
- w przypadku każdej partii składającej się z jednej lub większej liczby identycznych opon – wydrukowaną etykietę opony zawierającą informacje i klasę dla każdego z parametrów oraz kartę informacyjną produktu.

Z kolei dystrybutorzy zapewniają, aby:

- w punkcie sprzedaży opony były opatrzone w wyraźnie widocznym miejscu dostarczoną przez dostawcę etykietą opony, w formie naklejki oraz aby dostępna była karta informacyjna produktu, w tym, na żądanie, w formie drukowanej; lub
- wydrukowana etykieta opony była przed sprzedażą opony, która stanowi część partii składającej się z jednej lub większej liczby identycznych opon, pokazywana użytkownikowi końcowemu i umieszczana wyraźnie w pobliżu opony w punkcie sprzedaży oraz aby dostępna była karta informacyjna produktu.

Opony są klasyfikowane pod kątem następujących parametrów<sup>26</sup>:

- **Klasy efektywności paliwowej**

Klasy efektywności paliwowej są określane na podstawie współczynnika oporu toczenia (*RRC*) zgodnie z podaną poniżej skalą od A do E.

- **Klasy przyczepności na mokrej nawierzchni**

Klasy przyczepności na mokrej nawierzchni są określane na podstawie współczynnika przyczepności na mokrej nawierzchni (*G*) zgodnie ze skalą od A do E.

- **Klasy i wartości pomiarowe zewnętrznego hałasu toczenia**

Wartość pomiarowa zewnętrznego hałasu toczenia (*M*) musi być podawana w decybelach. Etykieta wskazuje trzy fale dźwiękowe (skala od A do C). Im mniejsza ich liczba w kolorze czarnym, tym ciszej opona się toczy.

- **Przyczepność na śniegu**

Przyczepność na śniegu bada się zgodnie z załącznikiem 7 do Regulaminu nr 117 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych. Oponę, która osiąga minimalne wartości współczynnika przyczepności na śniegu określone w regulaminie EKG ONZ nr 117, klasyfikuje się jako oponę przeznaczoną do używania w trudnych warunkach ośnieżenia, a na etykiecie opony umieszcza stosowny piktogram.

---

<sup>26</sup> Rozporządzenie (UE) 2020/1740, załącznik I.



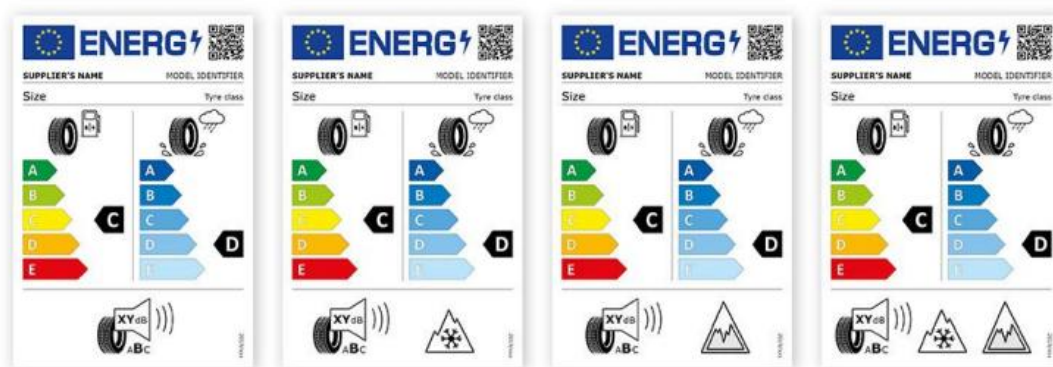
- **Pryczepność na lodzie**

Pryczepność na lodzie bada się zgodnie z wiarygodnymi, dokładnymi i odtwarzalnymi metodami, w tym, w stosownych przypadkach, normami międzynarodowymi, które uwzględniają ogólnie uznawany najnowszy stan techniki.

Na etykiecie opony, która osiąga odpowiednie minimalne wartości współczynnika przyczepności na lodzie, umieszcza się odpowiedni piktogram.



Przykłady wzoru etykiety:



Rozporządzenie ma zastosowanie do opon C1, C2 oraz C3, nie dotyczy jednak m.in. opon terenowych do zastosowań profesjonalnych opon zapasowych typu T do użytku tymczasowego oraz opon o indeksie prędkości poniżej 80 km/h.

**Zakres przedmiotowy Rozporządzenia<sup>27</sup>:**

„Opony C1”, „opony C2” i „opony C3” oznaczają opony należące do odpowiednich klas określonych w art. 8 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 661/2009.

- opony klasy C1– opony zaprojektowane głównie do stosowania w pojazdach kategorii M1, N1, O1 i O2;

<sup>27</sup> Ibidem, art. 2.



- opony klasy C2– opony zaprojektowane głównie do stosowania w pojazdach kategorii M2, M3, N, O3 i O4 o wskaźniku nośności w układzie pojedynczym  $\leq 121$  i symbolu wskaźnika prędkości  $\geq „N”$ ;
- opony klasy C3 – opony zaprojektowane głównie do stosowania w pojazdach kategorii M2, M3, N, O3 i O4 o jednym z następujących wskaźników nośności:
  - wskaźnik nośności w układzie pojedynczym  $\leq 121$  i symbol wskaźnika prędkości  $\leq „M”$ ;
  - wskaźnik nośności w układzie pojedynczym  $\geq 122$ .

Rozporządzenie nie nakłada żadnych obowiązków na zamawiających. Mogą oni jednak wykorzystać informacje zawarte na etykiecie dla opon w ramach **opisu przedmiotu zamówienia** lub **kryteriów oceny ofert** przykładowo w zamówieniach publicznych na zakup pojazdów transportu drogowego lub zamówień na usługi transportowe. Zamawiający mogą również odwołać się do tych czynników wskazanych na etykiecie w **wymaganiach związanych z realizacją zamówienia**, m. in. w przypadku zamówień publicznych na dostawy (dowóz zamówionych produktów), usługi (w tym usługi sprzątania i zmiatania ulic), roboty budowlane (dowóz materiałów budowlanych na potrzeby inwestycji).

Zamawiający może wykorzystać etykietę dla opon jako **środek dowodowy** i zażądać jej przedłożenia na potwierdzenie, że oferowane przez wykonawców dostawy lub usługi odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego.

## 6. Pozacenowe środowiskowe kryteria oceny ofert przy zakupie pojazdów transportu drogowego

Obowiązujące **rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych**<sup>28</sup> wydane zostało na podstawie delegacji ustawowej z art. 91 ust. 8 *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z 2020 r. poz. 1086)*. Rozporządzenie, które weszło w życie 25 maja 2011 r., transponowało przepisy *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego*<sup>29</sup>, nakładając na zamawiających obowiązek stosowania środowiskowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do zamówień publicznych na zakup pojazdów samochodowych kategorii M i N<sup>30</sup>.

Mimo iż dyrektywa 2009/33/WE nałożyła obowiązek stosowania jej przepisów w odniesieniu do zamówień publicznych o wartości równej lub przekraczającej unijne kwoty progowe, krajowe rozporządzenie, stanowiąc akt wykonawczy do ustawy Prawo zamówień

<sup>28</sup> Dz. U. Nr 96, poz. 559.

<sup>29</sup> Dz. Urz. UE L 120 z 15.5.2009 r., str. 5.

<sup>30</sup> Definicja pojazdów samochodowych poszczególnych kategorii zawarta jest obecnie w załączniku nr 2 do ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 450).



publicznych, ma, w przypadku zamawiających klasycznych, zastosowanie do zamówień publicznych o wartości powyżej progu bagatelności, tj. 130 000 zł.

Nałożony na zamawiających obowiązek stosowania środowiskowych kryteriów oceny ofert w zamówieniach publicznych na zakup pojazdów samochodowych obejmuje zużycie energii, emisję dwutlenku węgla oraz emisję zanieczyszczeń (tj. tlenu azotu, cząstek stałych oraz węglowodorów).

Zamawiający mogą odstąpić od stosowania środowiskowych **kryteriów oceny ofert** uwzględniających czynniki energetyczne (tj. zużycie energii) i czynniki oddziaływania na środowisko (tj. emisja dwutlenku węgla oraz emisja zanieczyszczeń) o ile je uwzględnią w ramach **specyfikacji warunków zamówienia**. Dopuszczalne jest również zastosowanie podejścia mieszanego, gdzie zamawiający w SWZ uwzględnia pewne czynniki, a pozostałe określa w ramach kryteriów oceny ofert.

Kryteria oceny ofert obejmujące zużycie energii, emisję dwutlenku węgla oraz emisję zanieczyszczeń w postaci tlenków azotu, cząstek stałych oraz węglowodorów można wyrazić na dwa sposoby. Kryteria mogą przyjąć postać wielkości zużycia energii oraz emisji dwutlenku węgla i zanieczyszczeń albo wartości pieniężnej odzwierciedlającej koszty zużycia energii oraz koszty emisji dwutlenku węgla i zanieczyszczeń podczas cyklu użytkowania pojazdu samochodowego, które obliczono zgodnie z określoną w rozporządzeniu metodologią LCC.

Wejście w życie *dyrektywy UE nr 2019/1161 z dnia 20 czerwca 2019 r. zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego*<sup>31</sup> w istotny sposób zmieniło pierwotną treść przepisów dyrektywy 2009/33/WE.

Wprowadzona została definicja „ekologicznie czystych pojazdów” dla poszczególnych kategorii pojazdów. W przypadku pojazdów kategorii M1, M2 lub N1 definicja odwołuje się do emisji CO<sub>2</sub>/km i zanieczyszczeń w rzeczywistych warunkach jazdy, podczas gdy dla pojazdów kategorii M3, N2 lub N3 bazuje na wykorzystaniu paliw alternatywnych do napędu pojazdów.

Rozszerzeniu uległ przedmiotowy zakres stosowania dyrektywy 2009/33/WE. Oprócz zamówień na zakup pojazdów, dyrektywa ma obecnie zastosowanie również do zamówień na dzierżawę, najem lub leasing pojazdów, a także do zamówień na usługi transportowe o określonych kodach CPV, w tym usługi w zakresie publicznego transportu drogowego oraz usługi wywozu odpadów.

Dyrektywa UE nr 2019/1161 uchyliła metodę określania wartości pieniężnej czynnika energetycznego i oddziaływania na środowisko w całym cyklu użytkowania pojazdu w zamówieniach na zakup pojazdów, a także obowiązek stosowania środowiskowych kryteriów udzielenia zamówienia w odniesieniu do zamówień publicznych na zakup pojazdów o wartości powyżej unijnych kwot progowych. Wprowadziła natomiast minimalne krajowe

---

<sup>31</sup> Dz. Urz. UE L 188 z 12.7.2019 r., str. 116.

poziomy docelowe udziału zamówień na ekologicznie czyste pojazdy w całkowitej liczbie pojazdów objętych zamówieniami w ramach poszczególnych kategorii.

Przepisy dyrektywy UE nr 2019/1161 zostaną transponowane do krajowego porządku prawnego w ramach nowelizacji *ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych*<sup>32</sup>. Projekt przepisów ustawy nowelizującej przewiduje przy tym uchylenie w ustawie Pzp art. 244 zawierającego delegację do wydania przez ministra właściwego do spraw gospodarki rozporządzenia określającego inne niż cena kryteria oceny ofert, które mają zastosowanie w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień<sup>33</sup>.

Należy zatem przyjąć, iż wraz z wejściem w życie *ustawy o zmianie ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz niektórych innych ustaw*, wspomniane rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie *innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych* straci moc obowiązującą.

## 7. Metoda kalkulacji LCC dla budynków

Obowiązujące **rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach**<sup>34</sup> wydane zostało na podstawie art. 91 ust. 7c ustawy Prawo zamówień publicznych z 2004 r.

Przepisy rozporządzenia mają zastosowanie o ile zamawiający zdecyduje się na zastosowanie kryterium kosztu w zamówieniach na budowę, przebudowę lub remont części lub całości budynku. Zamawiający nie ma jednak obowiązku stosowania przedmiotowej metody kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków przy wyborze w ramach kryteriów oceny ofert kryteriów innych niż kryterium kosztu.

Określona w rozporządzeniu metoda kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków przyjmuje w swoich założeniach 30-letni okres życia budynku, a w kalkulacjach ujmowane są koszty nabycia, koszty użytkowania oraz koszty utrzymania.

Zamawiający określa w specyfikacji warunków zamówienia minimalną charakterystykę energetyczną budynku, ze wskazaniem maksymalnej ilości energii końcowej lub nośników energii zużywanych w ciągu roku, oraz maksymalne zużycie wody w ciągu roku. Zamawiający określa również w SWZ ceny jednostkowe energii końcowej lub nośników energii oraz wody, które zostaną ujęte w kalkulacji kosztów cyklu życia budynku.

<sup>32</sup> <https://legislacja.gov.pl/projekt/12340506> (numer z wykazu UC 65).

<sup>33</sup> § 32 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r., poz. 283) - Jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy, albo uchyla się przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą odpowiednio z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej albo z dniem wejścia w życie przepisu uchylającego upoważnienie do wydania tego aktu.

<sup>34</sup> Dz. U. poz. 1357.

Zamawiający określa koszt nabycia na podstawie ceny oferty. Z kolei koszty użytkowania związane z przewidywanym zużyciem energii końcowej lub nośników energii oraz wody oblicza się jako sumę iloczynów ilości zużywanej w ciągu roku energii końcowej lub nośników energii oraz wody, cen jednostkowych energii końcowej lub nośnika energii oraz wody i okresu obliczeniowego.

Koszty utrzymania wynikające z eksploatacji budynku, umożliwiające utrzymanie budynku w należyтым stanie technicznym i estetycznym, oblicza się jako sumę jednostkowych kosztów utrzymania wyrobów w okresie obliczeniowym pomniejszonych o wartość gwarancji wykonawcy dla danego wyrobu. W załączniku nr 1 do rozporządzenia zawarto otwartą listę wyrobów, dla których określono limity cykli użytkowania w zakładanym 30-letnim okresie obliczeniowym. Do wyrobów zaliczamy m.in. okna, drzwi, pokrycia dachowe, posadzki, elewację, dźwigi itp.

W specyfikacji warunków zamówienia zamawiający określa:

- rodzaje wyrobów uwzględnianych przy ustalaniu kosztu utrzymania – biorąc pod uwagę ich wpływ na funkcjonowanie budynku oraz szacowany koszt wyrobów z uwzględnieniem montażu;
- koszt wymiany jednostki wyrobu – na podstawie analizy indywidualnej lub kosztorysowych norm nakładów rzeczowych zawierających jednostkowe nakłady rzeczowe przy wykorzystaniu metody interpolacji i ekstrapolacji, z uwzględnieniem cen jednostkowych robót określonych na podstawie danych rynkowych.

W SWZ zamawiający doprecyzowuje również liczbę cykli użytkowania wyrobu w okresie obliczeniowym zgodnie z ww. załącznikiem do rozporządzenia z uwzględnieniem funkcji budynku oraz przewidywanego sposobu jego użytkowania.

Przepisy ustawy Pzp<sup>35</sup> obejmują delegację do wydania przez ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w drodze rozporządzenia metody kalkulacji kosztów cyklu życia dla budynków. Minister Rozwoju, Pracy i Technologii proceduje obecnie projekt rozporządzenia w sprawie metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposobu przedstawiania informacji o tych kosztach<sup>36</sup>. Rozporządzenie ma wejść w życie 1 stycznia 2022 r. i zastąpić rozporządzenie z 2018 r.

## 8. Unijne oznakowanie ekologiczne

**Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE<sup>37</sup>** określa zasady ustanawiania i stosowania dobrowolnego programu oznakowania ekologicznego UE. Aby produkt otrzymał oznakowanie ekologiczne UE musi spełniać wymogi środowiskowe określone w kryteriach

<sup>35</sup> Art. 245 ust. 7 ustawy Pzp.

<sup>36</sup> <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12345402/katalog/12777894#12777894> (numer z wykazu 89).

<sup>37</sup> Dz. Urz. UE L 27 z 30.1.2010 r., str. 1, z późn. zm.

dla tego oznakowania. Producent, wytwórca, importer, usługodawca, sprzedawca hurtowy lub detaliczny, który chce używać oznakowania ekologicznego UE dla oferowanych przez siebie produktów składa wnioszek wraz ze stosowną dokumentacją do jednostki właściwej<sup>38</sup>, tj. podmiotu certyfikującego wyroby oznakowaniem Ecolabel. Jeśli jednostka właściwa w toku weryfikacji uzna, iż produkt spełnia kryteria oznakowania ekologicznego UE, przydziela produktowi numer rejestracyjny.

W ramach oznakowania Ecolabel opracowano szczegółowe kryteria dla następujących grup produktowych:

1. Produkty kosmetyczne splukiwane
2. Pochłaniające środki higieniczne
3. Środki do czyszczenia powierzchni twardych
4. Detergenty do zmywarek do naczyń
5. Detergenty do zmywarek do naczyń do zastosowań przemysłowych i instytucjonalnych
6. Detergenty do ręcznego zmywania naczyń
7. Detergenty przeznaczone do prania
8. Detergenty przeznaczone do prania do zastosowań przemysłowych i instytucjonalnych
9. Usługi sprzątnięcia pomieszczeń
10. Wyroby włókiennicze
11. Obuwie
12. Farby i lakiery wewnętrzne i zewnętrzne
13. Wyświetlacze elektroniczne
14. Drewnopochodne, korkopochodne i bambusopochodne pokrycia podłogowe
15. Twarde pokrycia
16. Meble
17. Materace łóżkowe
18. Podłoża uprawowe, polepszacze gleby i ściółka ogrodnicza
19. Smary
20. Papier graficzny
21. Bibułka i produkty z bibułki
22. Papier zadrukowany, wyroby papiernicze oraz papierowe torby z uchwytami
23. Zakwaterowanie turystyczne<sup>39</sup>

Rozporządzenie nie zawiera bezpośrednich odwołań do zamówień publicznych. Jednak przyjęcie na szczeblu unijnym regulacji ustanawiających wspólne oznakowanie ekologiczne oraz zatwierdzenie w ramach decyzji Komisji Europejskiej kryteriów ekologicznych Ecolabel dla określonych grup produktowych daje zamawiającym możliwość wykorzystania unijnego oznakowania ekologicznego w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

<sup>38</sup> W Polsce jest to Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S.A.

<sup>39</sup> Patrz: <https://www.pcbc.gov.pl/pl/uslugi/ecolabel/produkty-i-uslugi>.

Zarówno dyrektywy ws. zamówień publicznych z 2014 r., jak i obowiązujące przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych przewidują szerokie możliwości wykorzystania etykiet, w tym unijnego oznakowania ekologicznego, w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Dopuszczalne jest bezpośrednio wskazanie przez zamawiającego konkretnej etykiety, co niewątpliwie wpływa na charakter udzielanego zamówienia publicznego. Podejmując decyzję o zakupie produktów o szczególnych cechach środowiskowych, zamawiający może odwołać się do etykiety (w tym m.in. Ecolabel) w **opisie przedmiotu zamówienia**, w **kryteriach oceny ofert** lub w **wymaganiach związanych z realizacją zamówienia**. W takim przypadku ustawa Prawo zamówień publicznych wymaga łącznego spełnienia następujących warunków:

- wymagania etykiety dotyczą wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia, i są odpowiednie dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem tego zamówienia;
- wymagania etykiety są oparte na obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminujących kryteriach;
- wymagania etykiety są opracowywane i przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane podmioty, w tym podmioty należące do administracji publicznej, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- etykiety oraz wymagania etykiety są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;
- wymagania etykiety są określane przez podmiot trzeci, na który wykonawca ubiegający się o etykietę nie może wywierać decydującego wpływu<sup>40</sup>.

Jeżeli jednak etykieta Ecolabel spełnia dodatkowe wymagania, które nie są związane z przedmiotem zamówienia, zamawiający nie może żądać tej etykiety. W takich sytuacjach zamawiający musi wskazać szczegółowe wymagania etykiety Ecolabel (lub jego części), które są związane z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie dla określenia cech zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług.

Unijne oznakowanie ekologiczne Ecolabel może również zostać wykorzystane jako **środek dowodowy** służący do potwierdzenia, że oferowane roboty budowlane, dostawy lub usługi odpowiadają wymaganiom określonym przez zamawiającego. Zamawiający może żądać w szczególności certyfikatu wydanego przez jednostkę właściwą (tj. jednostkę oceniającą zgodność) stanowiącego potwierdzenie zgodności z wymaganiami lub cechami określonymi w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert lub warunkach realizacji zamówienia. W Polsce, jednostką certyfikującą produkty pod względem zgodności z wymaganiami Ecolabel jest Polskie Centrum Badań Certyfikacji S.A. Wykaz wydanych przez tą jednostkę aktualnych certyfikatów dostępny jest na stronie: [https://www.pcbc.gov.pl/wp-content/uploads/Wykaz\\_certyfikat%C3%B3w\\_14.06.2021.pdf](https://www.pcbc.gov.pl/wp-content/uploads/Wykaz_certyfikat%C3%B3w_14.06.2021.pdf) Z kolei pełny wykaz produktów certyfikowanych w ramach Unii Europejskiej pod względem zgodności z wymogami Ecolabel w podziale na grupy produktowe dostępny jest na stronie: <http://ec.europa.eu/ecat/>. W

<sup>40</sup> Art. 104 ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129).



ramach zamówień publicznych zamawiający może również dopuścić przedłożenie wydruku z oficjalnego wykazu Ecolabel jako alternatywny środek dowodowy.

Wymagając przedstawienia etykiety Ecolabel, zamawiający musi jednocześnie akceptować wszystkie etykiety potwierdzające, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają równoważne wymagania<sup>41</sup>.

## 9. Środki zarządzania środowiskowego w kontekście systemu EMAS

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE<sup>42</sup> ustanawia system ekozarządzania i audytu „EMAS” dopuszczający dobrowolny udział organizacji spełniającej wysokie standardy środowiskowe. Na szczeblu krajowym wydana została ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o krajowym systemie ekozarządzania i audytu<sup>43</sup>, która określa krajowe instytucje kształtujące system ekozarządzania i audytu – EMAS w Polsce. Instytucje te są odpowiedzialne za prowadzenie rejestru zweryfikowanych pod względem środowiskowym organizacji oraz za nadzór nad podmiotami uprawnionymi do prowadzenia stosownych działań weryfikacyjnych. Ma to zapewnić odpowiedni poziom wiarygodności systemu EMAS oraz stanowić gwarancję rzetelnie wdrożonych procesów środowiskowych w poszczególnych organizacjach.

Zarówno regulacje unijne, jak wydane na ich podstawie przepisy krajowe, nie wykazują bezpośredniego związku z zamówieniami publicznymi. Jednak w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego możliwe jest ustanowienie wymogu aby wykonawcy spełniali wymagania odpowiednich systemów lub norm zarządzania środowiskowego, wskazanych przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia. Ustanawiając **warunki udziału w postępowaniu** zamawiający może ocenić zdolność techniczną wykonawców w kontekście wdrożenia przez nich określonych procesów minimalizujących negatywny wpływ na środowisko, co w praktyce może wpłynąć na bardziej ekologiczny sposób realizacji zamówienia.

Ponadto, zgodnie z art. 96 ustawy Pzp, zamawiający ma możliwość określenia **środowiskowych wymagań związanych z realizacją zamówienia**. Wśród otwartego katalogu takich przykładowych wymagań, ustawodawca wymienił zastosowanie określonych środków zarządzania środowiskowego, które są właściwe dla danego rodzaju i przedmiotu zamówienia.

W § 9 ust. 1 **rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub**

---

<sup>41</sup> Ibidem, ust. 4.

<sup>42</sup> Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009 r., str. 1, z późn. zm.

<sup>43</sup> Dz. U. z 2021 r. poz. 468.



**oświadczeń, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy<sup>44</sup>** wskazano, iż w celu potwierdzenia spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej, zamawiający może, w zależności od charakteru, znaczenia, przeznaczenia lub zakresu robót budowlanych, dostaw lub usług, żądać podmiotowych środków dowodowych, w tym:

- wykazu środków zarządzania środowiskowego, które wykonawca będzie mógł zastosować w celu wykonania zamówienia publicznego;

- zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego, jeżeli zamawiający odwołuje się do systemu ekozarządzania i audytu, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającym rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE<sup>45</sup>, lub do innych norm zarządzania środowiskowego opartych na odpowiednich normach europejskich lub międzynarodowych oraz certyfikowanych przez akredytowane jednostki.

Ustawodawca nie doprecyzowuje, jak taki wykaz środków zarządzania środowiskowego ma wyglądać i jakie środki obejmować. To determinowane będzie rodzajem i przedmiotem zamówienia. Ten podmiotowy środek dowodowy dotyczyć będzie przypadków, gdy zamawiający ustanowi wymagania dot. zdolności technicznej i zawodowej w odniesieniu do systemów lub norm zarządzania środowiskowego, a wykonawcy, mimo ustanowienia określonych procesów i procedur środowiskowych w swoim przedsiębiorstwie, formalnie nie wdrożyli określonego systemu lub normy zarządzania środowiskowego.

Z kolei podmiotowy środek dowodowy w postaci zaświadczenia niezależnego podmiotu zajmującego się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego będzie miał postać certyfikatu wydanego przez jeden z akredytowanych podmiotów<sup>46</sup> albo zaświadczenia wydanego przez akredytowanego weryfikatora EMAS<sup>47</sup>. W odniesieniu do systemu EMAS, alternatywnym

---

<sup>44</sup> Dz. U. poz. 2415.

<sup>45</sup> Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.

<sup>46</sup> Tj. podmiotów akredytowanych przez Polskie Centrum Akredytacji uprawnionych do certyfikacji wdrożenia przez przedsiębiorstwo normy PN-EN ISO 14001 – system zarządzania środowiskowego. Wyszukiwarka podmiotów dostępna pod linkiem: <https://pca.gov.pl/akredytowane-podmioty/akredytacje-aktywne/jednostki-certyfikujace-systemy/>. Należy dokonać zawężenia do normy ISO 14001. Aktualnie wykaz obejmuje 21 podmiotów.

<sup>47</sup> Tj. podmiotów akredytowanych przez Polskie Centrum Akredytacji uprawnionych do weryfikacji wdrożenia przez przedsiębiorstwo systemu EMAS. Lista podstępna pod linkiem: <https://pca.gov.pl/akredytowane-podmioty/akredytacje-aktywne/weryfikatorzy-emas/>. Aktualnie wykaz obejmuje 8 podmiotów.

podmiotowym środkiem dowodowym będzie udokumentowanie rejestracji organizacji w rejestrze EMAS<sup>48</sup>.

Wykonawca, który z przyczyn niezależnych od niego nie ma dostępu do podmiotowego środka dowodowego, o którym mowa w § 9 ust. 1 pkt 12 ww. rozporządzenia lub nie ma możliwości jego uzyskania w odpowiednim terminie, może złożyć inne podmiotowe środki dowodowe dotyczące odpowiednio zapewnienia środków zarządzania środowiskowego, o ile udowodni, że stosowane przez niego środki zarządzania środowiskowego są równoważne środkiem wymaganym na mocy mającego zastosowanie systemu lub normy zarządzania środowiskowego.

## 10. Elektromobilność

**Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych**<sup>49</sup> która transponowała przepisy *dyrektywy 2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych* określa m.in. obowiązki podmiotów publicznych w zakresie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych.

Ustawa nakłada na naczelne i centralne organy administracji państwowej obowiązek zapewnienia **50 % udziału pojazdów elektrycznych** we flocie użytkowanych pojazdów w obsługującym je urzędzie lub instytucji gospodarki budżetowej lub innym podmiocie zapewniającym obsługę w zakresie transportu osób.

Przepisy ustawy przewidują jednak wyjątki od tego obowiązku m.in. względem Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, Komendanta Głównego Policji, Głównego Inspektora Transportu Drogowego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Komendanta Głównego Straży Granicznej i Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, Służby Ochrony Państwa, a także Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad w zakresie pojazdów innych niż wykorzystywane wyłącznie do przewozu osób.

Udział pojazdów elektrycznych we flocie użytkowanych pojazdów został również określony w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego. Jednostka samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin i powiatów, których liczba mieszkańców nie przekracza 50 000, zapewnia, aby **udział pojazdów elektrycznych** we flocie użytkowanych pojazdów w obsługującym ją urzędzie wynosił co najmniej **30% liczby użytkowanych pojazdów**.

Dodatkowo JST zostały zobowiązane do wykonywania zadań publicznych lub zlecenia wykonywania zadań publicznych przy wykorzystaniu pojazdów elektrycznych lub pojazdów napędzanych gazem ziemnym na odpowiednim poziomie. Jednostka samorządu

---

<sup>48</sup> Rejestr EMAS - lista organizacji zarejestrowanych w systemie ekozarządzania i audytu (EMAS) dostępny pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/gdos/rejestr-emas>.

<sup>49</sup> Dz. U. z 2021 r. poz. 110.

terytorialnego, z wyłączeniem gmin i powiatów, których liczba mieszkańców nie przekracza 50 000:

- wykonuje zadanie publiczne, z wyłączeniem publicznego transportu zbiorowego, przy wykorzystaniu co najmniej **30% pojazdów elektrycznych** lub **pojazdów napędzanych gazem ziemnym** lub
- zleca wykonywanie zadania publicznego, z wyłączeniem publicznego transportu zbiorowego, podmiotowi, którego co najmniej **30% floty pojazdów użytkowanych** przy wykonywaniu tego zadania stanowią **pojazdy elektryczne** lub **pojazdy napędzane gazem ziemnym**.

W ustawie określony został również udział autobusów zero emisyjnych w świadczeniu usługi lub zleceniu świadczenia usługi komunikacji miejskiej. Jednostka samorządu terytorialnego, z wyłączeniem gmin i powiatów, których liczba mieszkańców nie przekracza 50 000, świadczy usługę lub zleca świadczenie usługi komunikacji miejskiej<sup>50</sup> podmiotowi, którego udział **autobusów zeroemisyjnych we flocie użytkowanych pojazdów** na obszarze tej jednostki samorządu terytorialnego wynosi co najmniej **30%**.

Należy przy tym mieć na względzie, iż ustawa zawiera regulacje wprowadzające odstępstwa od ww. wymogów obowiązujące w określonym czasie<sup>51</sup>. W przepisach epizodycznych wskazano, iż naczelny lub centralny organ administracji państwowej jest zobowiązany do zapewnienia aby **udział pojazdów elektrycznych we flocie użytkowanych pojazdów** wynosił co najmniej:

- 10% – od dnia 1 stycznia 2022 r.;
- 20% – od dnia 1 stycznia 2023 r.

Z kolei w przypadku jednostek samorządu terytorialnego **udział pojazdów elektrycznych we flocie użytkowanych pojazdów**, od dnia 1 stycznia 2022 r. ma wynieść co najmniej **10%**. Również co najmniej **10%** w przypadku JST ma wynieść **udział pojazdów elektrycznych lub pojazdów napędzanych gazem ziemnym we flocie pojazdów użytkowanych** przy wykonywaniu zadań publicznych. Jednostka samorządu terytorialnego jest ponadto zobowiązana do zapewnienia udziału **autobusów zeroemisyjnych** w użytkowanej flocie pojazdów na potrzeby świadczenia usługi komunikacji miejskiej co najmniej na poziomie:

- 5% – od 1 stycznia 2021 r.;
- 10% – od 1 stycznia 2023 r.;
- 20% – od 1 stycznia 2025 r.

<sup>50</sup> w rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym

<sup>51</sup> Ibidem, art. 68.

Niewypełnienie minimalnych poziomów pojazdów elektrycznych lub pojazdów napędzanych gazem ziemnym określonych w przepisach epizodycznych będzie powodowało określone skutki prawne. Umowy zawarte przez naczelny i centralny organ administracji państwowej z podmiotem zapewniającym obsługę gospodarczą w zakresie transportu wygasają z dniem 31 grudnia 2021 r., jeżeli nie zapewniają wykorzystania pojazdów elektrycznych na poziomie określonym w art. 68 ust. 1. To samo dotyczy umów zawartych przez jednostki samorządu terytorialnego na wykonywanie zadań publicznych, z wyłączeniem publicznego transportu zbiorowego, jeżeli nie zapewniają wykorzystania pojazdów elektrycznych lub pojazdów napędzanych gazem ziemnym na poziomie określonym w art. 68 ust. 3<sup>52</sup>.

Parametry techniczne pojazdów nabywanych na użytek własnej jednostki lub na potrzeby świadczenia usług transportu osób, czy też celem wykonywania zadań publicznych, zamawiający określają w ramach **opisu przedmiotu zamówienia**. Dodatkowo mogą ustanowić w odniesieniu do rodzaju napędu pojazdu **kryterium oceny ofert** o odpowiednio wysokiej wadze, co przełoży się na charakter udzielonego zamówienia.

Z kolei w przypadku zlecenia świadczenia usług publicznych, zamawiający ustanawiają odpowiednie **warunki udziału w postępowaniu** w odniesieniu do potencjału technicznego wykonawcy, pamiętając jednocześnie o możliwości sporządzenia odpowiednich **wymagań związanych z realizacją zamówienia** i zagwarantowaniu sobie uprawnień kontrolnych i sankcyjnych umożliwiających weryfikację przestrzegania przez wykonawcę ustanowionych wymagań na etapie realizacji zamówienia.

## 11. Zagospodarowanie odpadów

**Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach**<sup>53</sup> transponowała na szczeblu krajowym przepisy *dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy*<sup>54</sup>.

W świetle krajowych regulacji jednostki sektora finansów publicznych są zobowiązane do stosowania kryteriów ponownego użycia lub przygotowania do ponownego użycia odpadów przy udzielaniu zamówień publicznych, o ile ponowne użycie lub przygotowanie do ponownego użycia odpadów jest możliwe<sup>55</sup>.

W załączniku nr 5 do ustawy określone zostały przykłady środków służących zapobieganiu powstawaniu odpadów. Wśród środków mogących mieć wpływ na fazę konsumpcji i użytkowania w kontekście zamówień publicznych i zaopatrzenia przedsiębiorstw wymienia się włączanie kryteriów związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstawaniu odpadów do zaproszeń do składania ofert i kontraktów, zgodnie z Podręcznikiem na temat

<sup>52</sup> Ibidem, art. 76.

<sup>53</sup> Dz. U. z 2021 r. poz. 779, 784.

<sup>54</sup> Dz. Urz. UE L 312, 22.11.2008 r., str. 3, z późn. zm.

<sup>55</sup> Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, art. 19 ust. 2.

ekologicznych zamówień publicznych, opublikowanym przez Komisję Europejską 29 października 2004 r.

W aktualnym wydaniu Podręcznika KE pt. „Ekologiczne zakupy! Podręcznik dotyczący zielonych zamówień publicznych” z 2016 r.<sup>56</sup> wskazano, iż w przypadku utylizacji zużytych produktów lub opakowań należy wyznaczyć cele w zakresie ograniczania ilości odpadów wywożonych na składowiska.

W ramach postępowania na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych zamawiający w ramach **opisu przedmiotu zamówienia** wskazują minimalne wymagania względem poziomów odzysku odpadów poszczególnych frakcji. Wymogi te szczegółowo określa *ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*<sup>57</sup>. Z kolei w ramach **kryterium oceny ofert** zamawiający mogą dodatkowo punktować deklarowane przez wykonawców osiągnięcie wyższych poziomów odzysku odpadów od tych ustanowionych przepisami prawa. Przy tak ustanowionym kryterium oceny ofert warto sporządzić stosowne **wymagania związane z realizacją zamówienia** z uwzględnieniem przepisów art. 96 ust. 4 ustawy Pzp.

---

<sup>56</sup> [https://ec.europa.eu/environment/gpp/buying\\_handbook\\_en.htm](https://ec.europa.eu/environment/gpp/buying_handbook_en.htm)

<sup>57</sup> Dz.U. z 2021 r., poz. 888, art. 3aa, 3b i 3c.

Zgodnie z art. 3aa ustawy, gminy są zobowiązane osiągnąć za rok 2020 poziom:

- przygotowania do ponownego użycia i recyklingu następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo.

W art. 3b. określono z kolei obowiązki gmin w zakresie osiągnięcia minimalnego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który za rok 2021 kształtuje się na poziomie 20% wagowo (25% wagowo – za rok 2022).

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się z kolei jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych.

W art. 3c ujęto obowiązki gminy dotyczące ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Gminy są obowiązane ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do dnia 16 lipca 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.



## 12. Unijne logo produkcji ekologicznej



Unijne logo produkcji ekologicznej – stanowi potwierdzenie zgodności produktu opatrzonego taką etykietą z zasadami rolnictwa ekologicznego, które to określono w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 2092/91<sup>59</sup> oraz rozporządzeniu Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli<sup>60</sup>.

Unijna etykieta produkcji ekologicznej obejmuje: kasze, makarony, płatki, mąki, gotowe pieczywo, wyroby ciastkarsko-cukiernicze, oleje, świeże warzywa, świeże owoce, soki owocowe i warzywne, dżemy, musy owocowe, sałatki warzywne, marynaty i kiszonki warzywne, grzyby, miody, przyprawy ziołowe lub ich mieszanki, wędliny, wędzonki, kiełbasy, miody, sery, twarogi, smalec<sup>61</sup>.

Produkty wyprodukowane zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej oznaczają, iż przy ich produkcji przestrzegano następujących zasad:

- zakaz stosowania GMO i produktów wytworzonych z GMO lub przy ich użyciu;
- zakaz poddawania żywności lub pasz ekologicznych lub surowców stosowanych w żywności lub paszach ekologicznych działaniu promieniowania jonizującego;
- zakaz stosowania mineralnych nawozów azotowych;
- ograniczenie stosowania dodatków do żywności, składników nieekologicznych pełniących głównie funkcje technologiczne i sensoryczne (tj. odpowiedzialnych za tworzenie wyglądu, smaku, zapachu i tekstury żywności), jak również mikroelementów oraz substancji

<sup>58</sup> [https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organics-glance\\_pl#aimsoforganicfarming](https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organics-glance_pl#aimsoforganicfarming)

<sup>59</sup> Dz.Urz. UE L 189 z 20.7.2007 r., str. 1, z późn. zm.

<sup>60</sup> Dz.Urz. UE L 250 z 18.9.2008 r., str. 1, z późn. zm.

<sup>61</sup> Przewodnik po rynku produktów ekologicznych – poradnik dla zamawiającego – publikacja Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy z Urzędem Zamówień publicznych

pomocniczych w przetwórstwie, tak by były stosowane w minimalnym zakresie i tylko na wypadek istotnej potrzeby technologicznej lub do szczególnych celów żywieniowych.

Zarówno rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007, jak i ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym<sup>62</sup>, określająca na szczeblu krajowym zadania oraz właściwość organów administracji publicznej i jednostek organizacyjnych w rolnictwie ekologicznym w zakresie wykonania przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007, nie zawierają w swoich przepisach odniesień do zamówień publicznych. Możliwe jest jednak w ramach zamówień publicznych określenie charakterystyki produktów żywnościowych poprzez odwołanie się do wymogów produkcji ekologicznej albo bezpośrednio wskazanie unijnej etykiety produkcji ekologicznej w ramach **opisu przedmiotu zamówienia, kryteriów oceny ofert** albo **wymagań związanych z realizacją zamówienia**.

W ramach zamówień na dostawę żywności albo zamówień na usługę cateringową zamawiający może ustanowić w ramach **opisu przedmiotu zamówienia** wymóg aby dostarczane, czy też wykorzystywane na potrzeby usługi cateringowej produkty były wytworzone zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007. W przypadku braku ustanowienia ww. wymogu w ramach OPZ, zamawiający ma możliwość określenia **kryterium oceny ofert** przyznającego dodatkowe punkty tym ofertom, w których wykonawca zadeklaruje dostawę albo wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi cateringowej produktów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej.

Ustanawiając wymogi w zakresie produkcji ekologicznej w **wymaganiach związanych z realizacją zamówienia**, zamawiający musi pamiętać o ciężącym na nim obowiązku określenia w dokumentach zamówienia sposobu dokumentowania spełniania przez wykonawcę tych wymagań, ustanowieniu uprawnień w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę tych wymagań oraz uprawnień do nałożenia sankcji w przypadku ich niespełnienia.

Za dowód spełniania ww. wymagań może zostać uznana przez zamawiającego etykieta produkcji ekologicznej umieszczona na opakowaniu dostarczonych przez wykonawcę produktów albo produktów wykorzystywanych do świadczenia usługi cateringowej. W odniesieniu do produktów sprzedawanych bez opakowań takim środkiem dowodowym będzie certyfikat wydany przez jednostkę oceniającą zgodność procesu produkcji z wymaganiami rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007<sup>63</sup>.

---

<sup>62</sup> Dz.U. z 2020 r., poz. 1324

<sup>63</sup> <https://www.pca.gov.pl/akredytowane-podmioty/akredytacje-aktywne/jednostki-certyfikujace-wyroby/szukaj.html?fraza=produkcja+ekologiczna>